

## **Landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag**

### **1 §. Lagens tillämpningsområde**

Med de avvikelser som anges i denna lag tillämpas bestämmelserna i rikets avfallslag (FFS 646/2011), nedan kallad rikets avfallslag.

Ändringar i rikets avfallslag tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

Hänvisningar i rikets avfallslag till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

### **2 §. Myndigheter**

Landskapsregeringen svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

De myndighetsuppgifter som avses i denna lag ska skötas av

- 1) landskapsregeringen om inte annat föreskrivs i denna lag,
- 2) kommunerna eller ett kommunalt organ till vilket en kommun delegerat ett visst ansvar avseende de avfallshanteringsuppgifter som enligt rikets avfallslag ska skötas av kommunerna eller av kommunala avfallshanteringsmyndigheter,
- 3) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet avseende de uppgifter som enligt rikets avfallslag ska skötas av den kommunala miljövårdsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralen, utom de uppgifter som ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

Med avvikelse från bestämmelserna i 2 mom.

- 1) beslutar landskapsregeringen om en sådan avvikelse från klassificering av farligt avfall som avses i 7 § i rikets avfallslag,
- 2) kan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet besluta om en sådan avvikelse från klassificering av farligt avfall som avses i 7 § i rikets avfallslag i ärenden om miljötillstånd enligt [landskapslagen \(2008:124\) om miljöskydd](#) samt
- 3) beslutar kommunerna om ett sådant åläggande att städa upp som avses i 75 § 1 mom. i rikets avfallslag.

Kommunerna har de tillsyns- och övriga befogenheter som de kommunala miljövårdsmyndigheterna har för skötseln av de uppgifter som avses i 3 mom. 3 punkten ovan.

Landskapsregeringen har de tillsynsbefogenheter som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har enligt rikets avfallslag. Landskapsregeringen är tillsynsmyndighet över 3c §. [\(2023/123\)](#)

### **3 §. Avvikelse från tillämpningen av rikets avfallslag**

Med avvikelse från bestämmelsen i 59 § i rikets avfallslag om avgift kan Motorfordonsbyrån för slutlig avregistrering av fordon ta ut en avgift av producenten. På en sådan avgift tillämpas bestämmelserna i [landskapslagen \(1993:27\) om grunderna för avgifter till landskapet](#).

Med avvikelse från vad som i 61 § föreskrivs om säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa så fordras inte att sådan säkerhet ställs till förmån för landskapsregeringen, om sådan säkerhet ställs till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

Med avvikelse från rikets avfallslag ska inte bestämmelserna om regional samarbetsgrupp i 88 § i rikets avfallslag tillämpas. [\(2023/123\)](#)

### **3a §. [\(2020/28\)](#) Dataplattform för avfall och biflöden**

Med avvikelse från bestämmelserna i rikets avfallslag krävs inte att kommunerna använder en sådan dataplattform för kommunala avfallshanteringen, som avses i 33, 143a och 143b §§ i rikets avfallslag.

### **3b §. [\(2023/123\)](#) Avvikelse för avfallstransport**

Kommunen får avvika från kravet på fastighetsvis avfallstransport enligt 35 § 1 mom. i rikets avfallslag även i andra fall än de som nämns i den paragrafens 4 mom.

Fastighetsinnehavaren får beträffande transport av slam från slamavskiljare och slutna tankar med avvikelse från bestämmelsen om kommunalt anordnad fastighetsvis avfallstransport i 36 § 1 och 2 mom. i rikets avfallslag avtala med en annan avfallstransportör än den som kommunen ordnar.

Kommunen får med avvikelse från 37 § i rikets avfallslag besluta att fastighetsvis avfallstransport ordnas i kommunen eller en del av kommunen så att fastighetsinnehavaren avtalar om den med en avfallstransportör även för annat än blandat avfall.

Avfallsinnehavaren får med avvikelse från 41 a § 1 mom. i rikets avfallslag kompostera sitt bioavfall på fastigheten eller i närheten av fastigheten även om det inte har godkänts i kommunala avfallshanteringsföreskrifter om det sker på ett säkert sätt för miljö och hälsa.

Den kommunala avfallsavgiften, särskilt avfallstaxan, ska vara anpassad till de avvikelser som kommunen tillämpar vad avser 1 och 4 mom. Avfallstaxan ska ge ekonomiska incitament till god sortering av avfallet.

### **3c §. [\(2023/123\)](#) Kommunens organisering av avfallshanteringen**

Kommunen ska utforma sin avfallshantering för att uppnå målen för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall som närmare finns reglerat i landskapsförordning.

Kommunen ska årligen sammanställa en rapport om det insamlade kommunala avfallet i kommunen och lämna den till landskapsregeringen senast den 31 mars följande år. Kommunerna ska vart femte år med början för år 2025 tillsammans med den årliga rapporten lämna en redogörelse för uppfyllandet av målet enligt 1 mom.

Om redogörelsen enligt 2 mom. visar att målet enligt 1 mom. inte uppfylls ska kommunen besluta om en kommunal avfallsplan för organiserandet och utvecklandet av avfallshanteringen i kommunen. Kommunen ska även överväga samarbete med andra kommuner.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad rapporten och redogörelsen enligt 2 mom. och den kommunala avfallsplanen enligt 3 mom. ska innehålla.

### **4 §. Producentansvar**

Med avvikelse från rikets avfallslag avses med producent också de som yrkesmässigt för in produkter från riket till landskapet.

Avtalet mellan kommunerna och producentsammanslutningen för förpackningsproducenter enligt 49 a § i rikets avfallslag ska även omfatta kommunernas insamling enligt 3b § 1 mom. Avtalet ska i första hand omfatta hela Åland. Om det efter medling av landskapsregeringen enligt 49 c § i rikets avfallslag inte nås enighet med alla kommuner ska minst två tredjedelar av Ålands befolkning omfattas. [\(2023/123\)](#)

Om de åländska producenterna av förpackningar ingår i rikets producentsammanslutning och de åländska kommunerna ingår i avtalet enligt 49 a § i rikets avfallslag tillämpas inte 2 mom. [\(2023/123\)](#)

### **5 §.**

Upphävd [\(2023/123\)](#).

### **6 §. Miljögranskning**

Med avvikelse från rikets avfallslag ska inte bestämmelserna om anteckning i avfallshanteringsregistret och om registrering i ett datasystem för miljövärdsinformation tillämpas. I det fall en anteckning

ska göras i avfallshanteringsregistret i enlighet med rikslagen ska förfarandet om miljögranskning i enlighet med bestämmelserna i [landskapslagen om miljöskydd](#) tillämpas. Miljögranskning krävs för

- 1) [\(2020/28\)](#) återvinning och bortskaffande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 7 § 2 mom.,
- 2) yrkesmässig insamling av avfall,
- 3) yrkesmässig transport av avfall,
- 4) yrkesmässig försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller bortskaffande samt
- 5) verksamhet som är av väsentlig betydelse för avfallshanteringen och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för ett register över de i 1 mom. nämnda verksamheterna.

Med registreringspliktig avfallshantering och verksamhet som enligt rikets miljöskyddslag är anmälningspliktig avses på Åland motsvarande verksamheter som är miljögranskningspliktiga. [\(2023/123\)](#)

## **7 §. Krav på tillstånd för avfallsverksamhet**

Tillstånd krävs för en verksamhet som yrkesmässigt eller i en offentlig anläggning återvinner eller bortskaffar avfall, inklusive beredning före återvinning eller bortskaffande, med undantag av vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall samt obehandlat träavfall.

Om landskapsregeringen i en landskapsförordning har meddelat allmänna instruktioner för verksamheten i fråga samt beträffande farligt avfall har fastställt särskilda villkor för återvinning, kan landskapsregeringen i landskapsförordningen föreskriva om undantag från kraven på tillstånd enligt 1 mom. för inrättningar eller företag som själva bortskaffar annat avfall än farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten samt för inrättningar eller företag som återvinner avfall. [\(2020/28\)](#)

Ett beslut om tillstånd enligt 1 mom. ska utöver vad som följer av [landskapslagen om miljöskydd](#) omfatta uppgifter om

- 1) mängd och slag av avfall,
- 2) tekniska krav,
- 3) säkerhets- och försiktighetsåtgärder som ska vidtas,
- 4) platsen för bortskaffandet eller återvinningen,

- 5) behandlingsmetod,
- 6) behövliga övervaknings- och kontrollförfaranden och
- 7) behövliga instruktioner om avslutande och efterbehandling.

*Tidigare 2 mom. har blivit 3 mom. genom [\(2020/28\)](#).*

#### **7a §. [\(2023/123\)](#) Avvikelse om bokföring av livsmedelsföretagare**

Med avvikelse från 118 a § i rikets avfallslag ska en livsmedelsföretagare som avses i 5 § 1 mom. 1 punkten i livsmedelslagen (FFS 297/2021), nedan kallad *rikets livsmedelslag* föra bok över mängden och hanteringen av avfall i den omfattning som behövs för att en helhetsuppfattning om avfallsmängderna ska kunna skapas. Bokföringen ska i den mån det är möjligt inbegripa en uppskattning av den totala mängden ätbara livsmedel som kasserats som avfall. Skyldigheten gäller dock inte sådana aktörer som avses i 10 § 2 mom. i rikets livsmedelslag och som står utanför den systematiska livsmedelstillsynen, aktörer inom primärproduktionen och allmännyttiga samfund. Bokföringsuppgifterna ska bevaras i pappersform eller elektronisk form i sex år.

Närmare bestämmelser om bokföringen och de uppgifter som ska ingå i den får utfärdas genom landskapsförordning. För ett behörigt fullgörande av tillsynen över verksamheten får bestämmelser om lämnandet av bokföringsuppgifter till tillsynsmyndigheten eller det datasystem den förvaltar samt, om en bevaringstid på sex år är uppenbart onödig, om en kortare bevaringstid för bokföringsuppgifter än den som föreskrivs i 1 mom. utfärdas genom landskapsförordning.

#### **7b §. [\(2023/123\)](#) Avvikelse om uppgifter i bokföring**

Med avvikelse från 119 § i rikets avfallslag ska den bokföring som avses i 118 § 1 mom. i rikets avfallslag göras i den omfattning som behövs för att en helhetsuppfattning om avfallsmängderna ska kunna skapas. Den kan i överensstämmelse med verksamhetens karaktär inbegripa uppgifter om typ, beskaffenhet, mängd, ursprung och leveransplats i fråga om det avfall som uppkommit, insamlats, transporterats, förmedlats eller behandlats och om avfallstransporten och avfallsbehandlingen. Bokföringen kan också inbegripa uppgifter om mängden av avfall som uppkommit i verksamhet som avses i 118 § 1 mom. 1 punkten i förhållande till verksamhetens omfattning uttryckt som omsättning, antalet arbetstagare eller på något motsvarande sätt (specifik avfallsmängd). Bokföringen över verksamhet som avses i 118 § 1 mom. 3 punkten kan innehålla uppgifter om mängd och användningsändamål för de produkter och material som uppkommer

vid förberedelse av avfall för återanvändning, materialåtervinning eller annan återvinning, specificerade enligt produkt- och materialgrupp.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i bokföringen, angivna enligt verksamhet, avfallsslag eller produkt- eller materialgrupp, och om beräkning av den specifika avfallsmängden får utfärdas genom landskapsförordning. För ett behörigt fullgörande av tillsynen över verksamheten får bestämmelser om lämnandet av bokföringsuppgifter till tillsynsmyndigheten eller till det datasystem den förvaltar utfärdas genom landskapsförordning.

Bokföringsuppgifterna ska bevaras i pappersform eller elektronisk form i sex år. Bestämmelser om en tidsfrist som är kortare än sex år i sådana fall där en sexårig bevaringstid är uppenbart onödig med avseende på tillsynen över verksamheten får utfärdas genom landskapsförordning.

## **8 §. Förordning**

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som har utfärdats med stöd av rikets avfallslag ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar som landskapsregeringen beslutar. Landskapsregeringen kan dessutom inom landskapets behörighet genom landskapsförordning utfärda bestämmelser med stöd av ett bemyndigande som finns i rikets avfallslag.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning till en underlydande organisation delegera förvaltnings- och myndighetsuppgifter som avses i 2 § 2 mom. 1 punkten.

Om landskapsregeringen i landskapsförordning med stöd av denna lag eller annan landskapslag har beslutat om allmänna krav för en verksamhet samt i fråga som rör farligt avfall har fastställt särskilda villkor för återvinning kan landskapsregeringen i landskapsförordning besluta om undantag från krav på tillstånd enligt 7 § 1 mom. för

1) inrättningar eller företag som själva bortskaffar annat avfall än farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten på den plats där det uppkommer och

2) inrättningar eller företag som återvinner avfall.

## **9 §. Ändringssökande**

Bestämmelser om besvär över beslut som avses i denna lag finns i 25 § i [självstyrelselagen](#).

I beslut som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas hos Ålands förvaltningsdomstol, i enlighet

med vad som föreskrivs i 19 § i [landskapslagen \(2007:115\) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet](#).

I beslut som en kommun har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas i enlighet med bestämmelserna i 15 kap. [kommunallagen \(1997:73\) för landskapet Åland](#).

## **10 §. (2020/28) Straff**

Inom landskapets behörighet ska utöver straffbestämmelserna i 147 § i rikets avfallslag även straffbestämmelserna i 48 kap. 1-4 §§ och 9 § strafflagen tillämpas i landskapet.

## **11 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs [landskapslagen \(1981:3\) om renhållning](#), nedan renhållningslagen. Förordningar och beslut som har utfärdats med stöd av [renhållningslagen](#) förblir i kraft, till den del de inte strider mot denna lag, till dess att något annat föreskrivs med stöd av denna lag. Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gällde vid tidpunkten för denna lags ikraftträdande.

En producent eller en producentsammanslutning som har godkänts för anteckning i producentregistret i enlighet med bestämmelserna i 7c § [renhållningslagen](#) förblir efter denna lags ikraftträdande godkänd i producentansvarsregistret, tills godkännandet ändras, återkallas eller annars upphör med stöd av bestämmelserna i denna lag.

Producenter av däck till motordrivna och andra fordon och anordningar och producenter av tidningar, tidskrifter, kontorspapper och andra liknande pappersprodukter ska senast inom två år från ikraftträdandet av denna lag lämna in en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret.

Bestämmelserna i rikets avfallslag om kommunernas skyldighet att ordna avfallshantering för slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar från stadigvarande bostäder, fritidsbostäder, internat och annat boende tillämpas första gången två kalenderår efter denna lags ikraftträdande.

## **Ikraftträdandebestämmelser och förarbeten**

Här finns information om när författningen och ändringar av den har trätt i kraft, samt om författningens och ändringarnas förarbeten. I listan anges också om EU-lagstiftningen berörs. Alla förarbeten finns på Ålands lagtings webbplats.

[Gå till ärendesökningen på lagtinget.ax »](#)

## **2018:83**

- LF 7/2017-2018
- SMU bet. 3/2017-2018
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG, EUT L 312, 22.11.2008, s. 3
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG, EUT L 266, 26.9.2006, s. 1
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/103/EG, EUT L 327, 5.12.2008, s. 7
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006, EUT L 190, 12.7.2006, s. 1
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG, EUT L 102, 11.4.2006, s. 15
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG, EGT L 269, 21.10.2000, s. 34
- Rådets direktiv 1999/31/EG, EGT L 182, 16.7.1999, s. 1
- Rådets direktiv 96/59/EG, EGT L 243, 24.9.1996, s. 31
- Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG, EGT L 365, 31.12.1994, s. 10
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/12/EG, EUT L 47, 18.2.2004, s. 26
- Rådets direktiv 86/278/EEG, EGT L 181, 4.7.1986, s. 6
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU, EUT L 197, 24.7.2012, s. 38
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU, EUT L 174, 1.7.2011, s. 88

## **2020/28**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2020.

- LF 1/2019-2020
- SMU bet. 2/2019-2020

## **2023/123**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Om kommunen har ett pågående avtal med en avfallstransportör om hämtning av fastighetsvis avfallstransport när denna lag träder i kraft tillämpas fastighetsinnehavares rätt enligt 3b § 2 mom. att avtala med en annan avfallstransportör från det att kommunens avtal går ut.

- LF 29/2022-2023
- SMU bet. 12/2022-2023